

ΜΕΤΟΧΙ ΑΓΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Ι.Μ. ΜΕΤΙΣΤΗΣ ΛΑΥΡΑΣ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ ΣΤΗΝ ΙΜΒΡΟ

Αναδημοσίευση από [Εταιρία Μελέτης Ίμβρου-Τενέδου](#) - 26 Μαΐου στις 7:54 π.μ. · Γιάννης Γιαννάκης

Το Μετόχι του Αγίου Κωνσταντίνου ήταν το πλουσιότερο της Ίμβρου, και ανήκε στην Ι.Μ. της Μεγίστης Λαύρας του Αγίου Όρους. Παρόλο που το μετόχι βρισκόταν στην κοινότητα των Αγίων Θεοδώρων, στην περιοχή του Ροξάδου, η κτηματική του περιουσία επεκτεινόταν και στις κοινοτικές περιοχές των χωριών της Παναγίας των Αгриδίων και του Γλυκέως.



Στη ευρύτερη αυτή περιοχή, κατά την αρχαιότητα υπήρχαν ιερά των μεγάλων θεών που σχετίζονται με τα Καβείρια Μυστήρια. Αρχέγονες λατρείες, που είχαν ως επίκεντρο, εκτός από την Ίμβρο και τα απέναντι νησιά της Λήμνου και της Σαμοθράκης. Ως κατάλοιπο αυτής της παράδοσης αναφέρεται ότι στο ιερό του Αγίου Κωνσταντίνου, υπήρχε

επιγραφή μαρμάρινη βάση αγάλματος, με αναφορά στο θεό Διόνυσο.

Όπως προκύπτει από διάφορα πατριαρχικά έγγραφα και αποφάσεις, η ιστορική του αφετηρία χάνεται στα βάθη του μεσαίωνα, ενώ η καταληκτική του διαδρομή σταματά βίαια το 1943. Το έτος αυτό το Μετόχι, μετά από τη



δήμευση της περιουσίας και την απαγόρευση της λειτουργίας του από τις κρατικές αρχές, τέθηκε σε αχρηστία μαζί με το καθολικό του, (ναό Αγίου Κωνσταντίνου) και καταστράφηκε ολοσχερώς. Τα οικοδομικά υλικά των κτισμάτων του (πέτρες, ξύλα, κεραμίδια κλπ) αποσπάστηκαν και επαναχρησιμοποιήθηκαν για την κατασκευή κατοικιών για νεοφερμένους εποίκους από τη Μαύρη Θάλασσα.

(Λαζούς). Οι δε εικόνες και τα ιερά σκεύη μεταφέρθηκαν και φυλάσσονται στον ενοριακό ναό των Αγίων Θεοδώρων.

Έκτοτε η περιοχή εγκαταλείφθηκε και μόνο, το τμήμα του στάβλου διασώθηκε καθώς συνεχίστηκε πιθανότατα η χρήση του, από τους νεώτερους ιδιοκτήτες.

Το μετόχι αυτό, πριν να αποκτήσει την σημερινή του (έστω και μερική) υπόσταση, μόνο η σκαριφηματική απόδοση, που η αείμνηστος Παρασκευή Σγουρομάλλη στα 85 της χρόνια, είχε καταγράψει σε ένα κομμάτι χαρτί, ως βιωματική ανάμνηση των παιδικών της χρόνων υπήρχε.

Πριν από λίγο καιρό, με τις ευλογίες του Οικ. Πατριάρχη και τη φροντίδα της Ι.Μ. Ίμβρου και Τενέδου, ξεκίνησε μία μικρής κλίμακας επιφανειακή διερεύνηση, με την απομάκρυνση κυρίως επιφανειακών επιχώσεων, η οποία οδήγησε στην αποκάλυψη μερικών στοιχείων που ήταν απαραίτητα για τον προσδιορισμό των βασικών

δομικών χαρακτηριστικών του υπάρχοντος ναού.

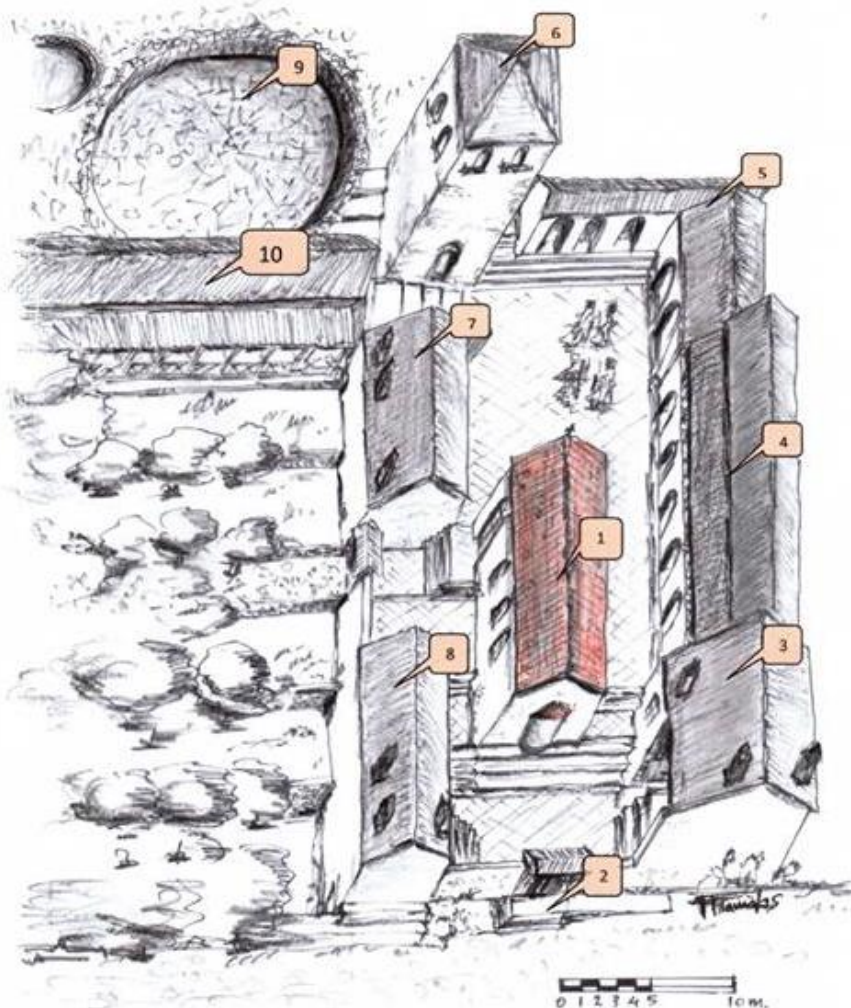
Ήταν μεγάλη η έκπληξη όσο και η συγκίνηση, όταν διαπιστώθηκε πως τα διασωθέντα στοιχεία που αποκαλύφθηκαν, ήταν μεν ελάχιστα, αλλά σημαντικά για την τυπολογική επαλήθευση του υπάρχοντος σκαριφήματος.

Έτσι σήμερα, είμαστε στην ευχάριστο θέση να γνωρίζουμε με σχετικά μεγάλη ακρίβεια τόσο τον τυπολογικό όσο και τον λειτουργικό χαρακτήρα αυτού του συγκροτήματος.

Το μετόχι του Αγίου Κωνσταντίνου, συνολικής επιφάνειας πάνω από 1000 μ², φαίνεται ότι διέθετε όλα τα τυπικά χαρακτηριστικά ενός μικρού μοναστηριού. Εκτός από το καθολικό του ναού, που βρισκόταν στο κέντρο του συγκροτήματος, στις τέσσερις πτέρυγες (κόρδες) που το περιέκλειαν, ήταν

ΜΕΤΟΧΙ ΑΓΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Ι.Μ. ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΛΑΥΡΑΣ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

ΣΤΗΝ ΙΜΒΡΟ



- 1) Ναός Αγίου Κωνσταντίνου
- 2) Κεντρική είσοδος
- 3) Ηγουμενείο-αρχονταρίκι
- 4) Κελιά-ξενώνας
- 5) Αποθήκες
- 6) Πύργος
- 7) Τράπεζα-φούρνος
- 8) Εργαστήριο γαλακτοκομικών προϊόντων
- 9) Αλώνι
- 10) Στάβλος

Σχέδιο αναπαράστασης συγκροτήματος μετοχίου κατά Γιαννάκη Γιάννη, με βάση τη σκαριφηματική απόδοση της Παρασκευής Σγουρομάλλη και την επιτόπια επιφανειακή έρευνα.

χωροθετημένες όλες οι απαραίτητες εγκαταστάσεις για την εύρυθμη και αποδοτικότερη λειτουργία του. Εκτός από το ηγουμενείο, τους χώρους υποδοχής,(αρχονταρίκι) τα κελιά και την τράπεζα (τραπεζαρία), υπήρχαν και εγκαταστάσεις για την επεξεργασία, την παραγωγή, και την αποθήκευση γαλακτοκομικών, δημητριακών και δασικών προϊόντων. Τα υφιστάμενα ευμεγέθη κατάλοιπα των στάβλων και του αλωνιού επιβεβαιώνουν τον πλούτο και την ευμάρεια του μοναστηριού ενώ οι αναφερόμενοι στο σκαρίφημα, κήποι, ελαιώνες, το απέραντο δάσος, και τα χωράφια, επαληθεύουν την ευρωστία του και αιτιολογούν την ύπαρξη χώρων φιλοξενίας, που ήταν απαραίτητοι για τη μόνιμη ή εποχιακή στέγαση του πολυμελούς προσωπικού. Ο δε πύργος που επίσης ανιχνεύεται, επιβεβαιώνει το μέγεθος και την ισχύ αυτού του συγκροτήματος.

Ο ναός του Αγίου Κωνσταντίνου, που είχαμε την ευλογία να παραστούμε στα θυρανοίξια (15-5-2018) βρίσκεται πράγματι στην ίδια θέση, έχει τον ίδιο προσανατολισμό και τις ίδιες διαστάσεις με τον αρχικό. Καταβλήθηκε προσπάθεια να διατηρηθούν στην θέση τους και διατηρήθηκαν, τόσο τα υπολείμματα του κεντρικού δαπέδου, όσο και τμήματα του ιερού.

Όσον αφορά στην ανωδομή του ναού, πέρα από τις προφορικές μαρτυρίες που λήφθηκαν υπόψη, (καθώς δεν υπάρχουν άλλα τεκμήρια για την ακριβή μορφή του) επιλέχθηκε μία απλή και οικεία κατασκευή, η οποία είναι συμβατή με την επικρατούσα, τόσο στους κεντρικούς ναούς, όσο και στα ξωκλήσια της Ίμβρου.

Εξάλλου στην παρούσα συγκυρία το σημαντικό δεν ήταν η διατήρηση των τεκμηρίων της αναστήλωσης ενός κτηρίου, αλλά η απόδοση ενός σχεδόν εξαφανισμένου μνημείου, σε λατρευτική χρήση. Το μνημείο όμως αυτό, πέρα από τη λατρευτική του διάσταση εκφράζει και εμπεριέχει και ένα συμβολισμό ιδιαίτερο. Επιβεβαιώνει τις ελπίδες και την πίστη του Ιμβρίου, που επιμένει να ζει στον τόπο του. Να ζει με καρτερία, με αξιοπρέπεια και να αναμένει, χωρίς να χάνει το θάρρος και την ελπίδα του προς το Θεό. Όταν οι ιστορικές συνθήκες το επιτρέπουν και "οι καιροί είναι μενετοί", να αντλεί μέσα από τα χαλάσματα της συλλογικής του μνήμης, το σπόρο της αναγέννησης, και να μετατρέπει το ερείπιο, σε αίνο και ευχαριστία προς τον Ύψιστο.

Ο ναός αυτός του Αγίου Κωνσταντίνου, ήμαστε βέβαιοι ότι θα συνεχίσει την ιστορική του διαδρομή, αποκτώντας μια καινούρια αυθεντικότητα. Οι όποιες πρόσθετες επεμβάσεις χρειαστεί να γίνουν, αυτές πρέπει να γίνουν στον περιβάλλοντα χώρο, καθώς είναι πλέον τα δεδομένα γνωστά, κατανοητά και ερμηνεύσιμα.

Γιαννάκης Γιάννης